

Aanvulling op het beleidsplan d.d. december 2016

T.o.v. mei 2016 zijn we weer een half jaar verder, en opnieuw is er reden om de raming voor de groei van Technolab naar boven bij te stellen. Voor de werving van stagiairs en vrijwilligers hebben we inmiddels zoveel bronnen, dat we denken dat we mee kunnen groeien met de vraag naar workshops van Technolab richting ca. 100 begeleiders van workshops per dag (stagiairs en vrijwilligers).

De komende jaren gaan we ons focussen op 3 inhoudelijke thema's voor de verdere ontwikkeling van Technolab:

- ✓ Maaklab: Maken & Praten met Apparaten (maakeducatie en programmeren)
- ✓ Talentlab: Talent & Toekomst (programma's voor bovenbouw VO, vmbo-vwo, ook Ondernemerschap & ondernemendheid)
- ✓ Natuurlab: Duurzaam & Natuur

Daarnaast gaan we ons als Technolab ook verder ontwikkelen als opleidings- en ontwikkelbedrijf, met als klanten: docenten, leerkrachten en teams van scholen in de regio, musea (o.a. Boerhaave en Teylers) en technolab-initiatieven in oprichting op andere locaties (Techport, Alphen).

In het jaarplan 2017 is o.a. opgenomen dat we het eerste deel van het jaar extra aandacht besteden aan de rol van het bestuur en de raad van advies, optuigen van de administratieve organisatie en de kwaliteitszorg voor workshops en projecten.

Onderstaande begroting t/m 2019 is een aanpassing op basis van de nieuwe raming in december 2016:

	2016	2017	2018	2019
Kosten (alle bedragen in k€)				
Technolab vaste locatie(s)	190	190	200	210
Technolab Mobiel	95	110	160	240
Projecten	215	300	340	350
Totaal	500	600	700	800
Dekking (alle bedragen in k€)				
Scholen PO en VO	90	100	130	160
Bedrijven en instellingen	45	70	100	140
Gemeente Leiden & fondsen meerjaren overeenkomsten	60	130	130	150
Projecten	215	300	340	350

Totaal	500	600	700	800
---------------	-----	-----	-----	-----

In 2016 zijn er:

19.448 deelnemers aan workshops van Technolab (als de komende 3 weken volgens plan verlopen, waarschijnlijk komen er nog een paar bij)

221 mensen opgeleid door Technolab (stagiairs, vrijwilligers, leerkrachten en leerlingen 5VWO)

27 mensen die als freelancer of met jaarcontract voor Technolab gewerkt en geleerd hebben

aantal stagiairs:	57	35	92
voor jaar	najaar		
vrijwilligers	7	10	17
leerlingen LoL			90
			199
leerkrachten opgeleid: (W&T)			22

Bevoegdheden bestuur & organisatie

Rollen en functies bestuur & organisatie

overzicht op hoofdlijnen

	Organisatie	Bestuur
Inkopen en crediteuren	Babz < 500 Thea < 5.000 Ben < 10.000 Bestuur > 10.000	Willeke
Ontwikkeling	Annette	Paul/Annick
Uitvoering workshops & projecten	Ben	Annick
Fondsenwerving en debiteuren	Annette	Paul/ Dirk L/Dirk D
Medewerkers	Ben	Dirk L
Facilitair	Ben	Willeke
Boekhouding	Ben	Willeke

			2017				2018	
Wat	Wie		1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal		
1	Facilitair	Ben	Franklin	Mobiel technolab gereed	Huisvestingsconcept uitwerken	Verhuizen naar Boerhaave		Nieuwe centrale huisvesting?
2	Administratieve Organisatie & Bestuur	Willeke	Ben	Jaarrekening 2016 en plan 2017, AO op orde	Raad van Advies			
3	Uitvoering workshops	Ben	Sven/Brigitte	Jaarplan kwaliteitszorg/ scrum aanpak beheer workshops	Mobiele workshops maken en duurzaam samen			
4	Fondsenwerving & bedrijfspartners	Annette	Kayleigh/Roeland	OFL en meerjarenafspraken	300 k€ aanvragen	Partners uitbreiden	300 k€ aanvragen	
5	Werving stagiairs & vrijwilligers	Annette	Thea/Freke?	Jaarplan 2017				
6	Planning scholen	Ben	Thea/Babz?	Jaarplan 2017				
7	Communicatie & community	Annette	Freke?	Website af per 1-1/100 Vrienden	Beter CRM en reserveringssysteem			
8	Medewerkers	Ben	Babz	teamweekend	projectorganisatie	Nieuwe teamvorming	Doorstroombeleid	teamweekend
9	Talentlab	Ben/Annette	Daniel	Mavo/Rembrandt	Leren over leven	RIF project	Mavo T&T	
	Willie Wortel Wedstrijd	Annette	Daniel					
	Leren over Leven	Ben	Lianne					
	Talent & Toekomst	Ben	Morsal					
10	Natuurlab	Ben	Renske?	NME plan/Hortus	NME uitvoering/RIF Green lab	?		
	Duurzaam	Ben	Franklin					
	Hortus							
11	Maaklab	Annette	Wesley	Praten met Apparaten 5.0	Maakeducatie uitbreiden/WWW	?		
	Maakbus	Annette	Franklin?					
	Praten met Apparaten 5.0	Annette	Sven					
12	Opleiden als leerbedrijf	Ben	Thal	Techport	Basisscholen teams/Teylers	W&T opleiding	?	
	Techport technolab	Ben						

Bijlage:

Technolab 5.0

Beleidsplan Technolab Leiden 2015-2020

De Stichting Technolab Leiden bestaat 5 jaar in 2015. In dit beleidsdocument zetten we de nieuwe stippen op de horizon voor de komende 5 jaar.

Inleiding

Jongeren enthousiast maken voor natuur & techniek, dat is de missie van Technolab.

Technolab Leiden is een jonge, ondernemende en innovatieve organisatie met passie voor onderwijs, techniek, wetenschap en talentontwikkeling.

Technolab organiseert workshops en projecten voor jongeren van 4 tot 18 jaar, waarin zij actief kennismaken met techniek en natuurwetenschap. Kernwaarden zijn: onderzoeken, ontdekken, ontwerpen, spelen en altijd: DOEN! Op deze manier worden jongeren gestimuleerd om op een creatieve manier naar oplossingen te zoeken. Ook leren leerlingen zo om hun eigen talenten te ontdekken en in te zetten. De workshops en projecten worden begeleid door stagiairs, medewerkers en vrijwilligers van Technolab. De didactiek van ontwerpend en onderzoekend leren staat centraal in de aanpak van Technolab Leiden.

Technolab is in 2010 opgericht met als uitgangspunt: 'we gaan het gewoon doen!'. Vanuit de overtuiging dat onze concepten van veel waarde zijn voor mensen en organisaties in de regio zijn we met steun van onze 'founding fathers' begonnen: Gemeente Leiden, ROC Leiden, Da Vinci College en Fonds 1818. De eerste 5 jaren zijn we met enthousiasme en doorpakken een heel eind gekomen. Eerst doen en daarna pas de financiën en het draagvlak organiseren bleek een manier om in korte tijd veel te kunnen realiseren. Voor de lange termijn en een duurzame voortzetting van Technolab willen we groeien van een starter met een sympathiek plan naar een duurzame speler die je niet meer kwijt wilt. Daarom dit plan.

De stippen op de horizon voor 2015-2020

De 3 belangrijkste thema's voor Technolab in de komende jaren zijn:

1. Versterken van onze sterke punten, de kwaliteiten in onze dagelijkse activiteiten.
2. Het lab op orde: operationele effectiviteit en efficiëntie.
3. Educatieve krachten in de regio bundelen en vliegwiel zijn voor innovaties en samenwerkingsverbanden.

1. Versterken van onze sterke punten.

Veel mensen zijn enthousiast over de werkwijze en resultaten van Technolab Leiden. De komende jaren willen we dit enthousiasme verder aanwakkeren door continu te werken aan het versterken van onze toch al sterke punten:

- ✓ **De kwaliteit van ons programma.** Leerlingen en leerkrachten zijn heel enthousiast over onze workshops en projecten, maar verdere verdieping van onze aanpak van ontwerpend en onderzoekend leren en meer samenwerking met de scholen kan onze programma's nog beter maken.
- ✓ **De kwaliteit van onze begeleiding van stagiairs.** In 2013 zijn we uitgeroepen tot beste leerwerkbedrijf in de regio en de ruim 150 stagiairs die bij ons op stage zijn geweest zijn bijna allemaal heel positief over hun ervaringen en persoonlijke ontwikkeling bij Technolab. De

afstemming met alle verschillende opleidingen en partnerscholen kan nog beter en planmatiger, zodat we ook langere tijd voorafgaand aan de stageperiode al een goed begeleidingsplan hebben.

- ✓ **De impact op leerlingen.** De intensiteit van de leerervaringen is bij ons vaak heel hoog, maar in veel gevallen staan die ervaringen op zichzelf. De meeste leerlingen in de regio Leiden komen 1 x per jaar voor een workshop naar Technolab, in totaal ca. 10 x in hun schoolcarrière. Een relatief kleine groep van ca. 500 leerlingen is een deel van hun schoolcarrière veel intensiever bij het ervaringsgerichte leren op Technolab betrokken, door het deelnemen aan 4 of meer workshops of projecten per jaar.

Deze groep willen we groter maken door:

- beter aan te sluiten op wat er op school gebeurt en moet gebeuren;
- meer mogelijkheden te bieden aan specifieke doelgroepen, bijvoorbeeld plusklassen en 'uitvinders';
- meer op en met scholen workshops en projecten uit te voeren.

2. Het lab op orde.

Om de missie van Technolab ook op lange termijn uit te kunnen blijven dragen werken we continu aan:

- ✓ **De juiste mensen verbonden aan Technolab.** Daarmee bedoelen we onze freelancers, stagiairs en vrijwilligers. Voor het begeleiden van stagiairs en workshops hebben we alle kwaliteiten al in ons lab, maar voor sommige taken zoeken we nog aanvulling om de organisatie een duurzamere structuur te bieden. Sommige taken die nu door vrijwilligers worden uitgevoerd zouden door freelancers of vaste medewerkers uitgevoerd moeten worden. De taken van bestuur, raad van advies en Vrienden kunnen we tastbaarder en concreter maken.
- ✓ **Goede locatie(s).** Onze locatie op de zolder van Museum Boerhaave is prima geschikt om twee workshops tegelijk te geven. De overige capaciteit wordt ingezet op wisselende locaties: daarin zoeken we meer structuur. Het tijdelijk sluiten van meerdere musea in Leiden in 2016 biedt kansen om samen met partners naar oplossingen te zoeken, mogelijk ook met of in scholen. We zetten in op schaalbaarheid en relevante locaties.
- ✓ **De communicatie met ons beeldmateriaal.** Met film en foto laten we al regelmatig zien wat doen, maar we doen veel meer dan we laten zien. Vaak beschikken we wel over mooie beelden: die gaan we meer gebruiken om ons verhaal te vertellen.
- ✓ **Voldoende geld.** De gewenste financieringsmix (zie Technolab Leiden Beleidsplan 2014-2016) wordt al in 2015 gerealiseerd. Voor de langere termijn zijn zowel duurzame relaties met onze betalende partners en Vrienden nodig als ook een meer structurele aanpak van fondsenwerving.

3. Educatieve krachten in de regio bundelen.

Technolab zoekt samenwerking met alle partners die op een of andere manier willen bijdragen aan het verrijken van educatie in de regio: scholen, musea, ondernemers, bedrijven en andere organisaties en instellingen.

Daarbij denken we bijvoorbeeld aan:

- ✓ De huidige workshops die Technolab uitvoert voor BSO 't Kasteel zijn inspiratie om met meerdere BSO's samen te werken.
- ✓ Het geven van workshops en programma's tijdens weekenden en vakanties, in samenwerking met bibliotheken, BSO's, de Zomerschool en andere partners zijn we pas net gestart: hier liggen nog veel kansen.
- ✓ Nog meer kruisbestuiving in de begeleiding van stagiairs samen met onze partners: musea willen bijvoorbeeld meer naar scholen toe, hetgeen prima zou kunnen in samenwerking met onze stagiairs.

- ✓ Actieve deelname aan het Verwonder Paspoort: met meerdere partners nieuwe 'stempelwaardige activiteiten' ontwikkelen.
- ✓ Meerjaren projecten zoals Leren over Leven, samen met bestaande en nieuwe partners.

Concrete uitwerking vanaf 2015: Technolab Duurzaam Mobiel

Met de stippen op de horizon hebben we onze koers uitgezet voor de komende 5 jaar. Daarbij hebben we ook al een concreet doel benoemd dat ons gaat helpen om op koers te blijven: Technolab Duurzaam Mobiel

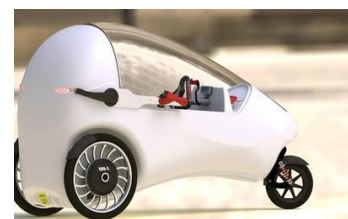
Vanaf schooljaar 2015-2016 willen we het mogelijk maken om met een apart programma van workshops en projecten naar scholen toe te gaan. Hiervoor wordt duurzaam transport ingericht voor vervoer van lesmateriaal en andere benodigdheden om het mobiele team te ondersteunen. Elke schooldag zal er een 3^e team van Technolab op een locatie van een school workshops en projecten begeleiden. De interactie met de scholen, leerlingen en leerkrachten wordt op deze manier intensiever.

Daarbij hoort ook dat we de afstemming en de planning met de scholen verbeteren. De organisatiekracht van Technolab wordt daarom vergroot door elke schooldag iemand beschikbaar te hebben voor afstemming en planning, o.a. om met alle scholen jaarplannen en projectplannen vooraf door te nemen en activiteiten samen in te plannen.

Financiën

In bijgaande begroting is aangegeven waar we voor de extra activiteiten voor de komende 5 jaar aanvullende financiering aanvragen. In 2020 moeten de aanvullende activiteiten betaald worden uit de reguliere bijdragen van de Vrienden van Technolab.

	2015	2016	2017	2018	2019
Kosten (alle bedragen in k€)					
Exploitatie Technolab	290	290	290	290	290
Technolab Duurzaam Mobiel	105	95	70	70	70
Totaal	395	385	360	360	360
Dekking (alle bedragen in k€)					
Vrienden van Technolab	255	255	270	270	270
Fonds 1818	40	40			
Gemeente Leiden (in aanvraag)	40	40	(40)	(40)	(40)
Duurzaam Leiden	50	50			
Diverse partners, o.a. musea	10		50	50	50
Totaal	395	385	360	360	360

Eerste impressie: busjes op zonnecellen worden al vaker gebruikt, o.a. in België, maar ook in onze regio; Technolab Duurzaam Mobiel zal gebruik maken van dezelfde technologie maar er opvallender uitzien. Mogelijk kiezen we voor meerdere kleinere voertuigen i.p.v. 1 grote.

Bijlage: Concrete plannen voor de eerste helft van 2016

1. Uitbouwen Technolab Duurzaam Mobiel: investeren in intensievere samenwerking met en op scholen rondom het thema duurzaamheid.
2. Uitbouwen Verwonder Paspoort Technolab: inrichten en aantrekkelijk maken van de digitale wereld van het Verwonder Paspoort.
3. Start Lakenhal project: samenwerken met de Lakenhal aan educatie op de scholen in de periode dat het museum gesloten is.
4. Start Praten met Apparaten: samenwerken met scholen op het gebied van digitale vaardigheden.
5. Uitbreiding bestuur: 1 of 2 nieuwe bestuursleden werven.
6. Fondsenwerving: opleiden 'on the job' van 2 medewerkers om meer gestructureerd fondsen te werven voor Technolab.
7. Voortzetten interne opleiding: na de basis opleiding onderzoekend en ontwerpend leren voor alle medewerkers doorgaan met o.a. Scrum: projectmatig werken.
8. Uitbouwen samenwerking met het Technasium/Da Vinci College: op welke manier kan Technolab bijdragen aan het curriculum van het VO?
9. Onderzoeken van mogelijkheden voor intensievere samenwerking met BplusC: om te beginnen op het vlak van digitale vaardigheden en binnen de locatie van Het Gebouw.
10. Voorbereiden 10 jarig jubileum van de Willie Wortel Wedstrijd in 2017.
11. Aanpassen Leren over Leven programma zodat het beter aansluit op het jaarprogramma van de scholen (later in het schooljaar starten).
12. Voorbereiden en verdere ontwikkeling Zomerschool, in samenwerking met JES Rijnland.
13. Doorontwikkeling van workshops samen met en op scholen over risico bewustwording, in samenwerking met meerdere Provincies/Ministeries.
14. Geschikte tijdelijke huisvesting vinden voor de periode mei – november 2016 i.v.m. de verbouwing van museum Boerhaave.
15. Voorbereiden jaarcontracten voor 3 medewerkers, opzetten loonadministratie.

In het schema op de volgende pagina zijn per thema in steekwoorden de na te streven resultaten per kwartaal weergegeven. Deze jaar planning wordt elk kwartaal bijgewerkt en met het bestuur van Technolab besproken.

			2016				2017		
	Wat	Wie	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e kwartaal	4 ^e kwartaal	1 ^e kwartaal	2 ^e kwartaal	3 ^e en 4 ^e kwartaal
1	Locatie	Franklin	Vorbereiden	Tijdelijk locatie		Terug verhuizen	Extra locatie?		
2	Bestuur	Ben	2 nieuwe bestuursleden extra		Visie / Missie / Strategie sessie	Plan 2017	Start nieuw bestuur	Raad van Advies	
3	Nieuwe Educatiepartners	Annette	Hortus, Teylers	BplusC	Zomerschool/JES				
4	Fondsen	Annette	wervingsplan	Toezegging 1	Toezegging 2	Toezegging 3			
5	Bedrijven	Annette	Plan van aanpak		2 bedrijven per jaar als partner erbij				
6	Begeleiding	Ben	Interne opleiding		Interne opleiding				
7	Workshops	Sven	Nieuw format	'OOL proof'					
8	Stagiairs	Thea	Wervingsplan	Scrum met stagiairs					
9	Scholen	Thea	CRM systeem/ Samenwerking Da Vinci	Planning 2016-2017					
10	PR	Esther	Nieuwe website						
11	Team	Ben	Scrum in projecten	Teamweekend		Teamweekend			
12	Technolab Duurzaam Mobiel	Mi'jke	Projecten met scholen	Planning schooljaar 2016-2017	Financiering vervolg				
13	Lakenhal	Annette	Uitwerken pilot	Start uitvoering					
14	VerwonderPaspoort	Mi'jke	Uitwerking met pilot scholen						
15	Willie Wortel Wedstrijd	Brigitte	Werven voor jubileumjaar	Finale & aanzet jubileum jaar	Financiering 10 jaar WWW	jubileumjaar WWW		Grootse finale	
16	Vitalab	Ben		Vorbereiden vervolg	Projectweek MAVO				
17	Leren over Leven	Lianne	Afronden week 5, vervolg PWS?	Nieuwe opzet met scholen		Start later in het schooljaar?			
18	Evenementen	Mi'jke	Leids onderwijs festival	Week van architectuur	Monumentendag, Leidse hooidagen				
19	Praten met Apparaten	Menno	Start met scholen	Leerkrachten opleiden	Mobiel naar scholen				
20	Project Risico's	Morsal	Apart team naar scholen						
21	Maakbus	Wesley	projectplan	Financiering en voorbereiding	In bedrijf				
22	Hortus	Annette	Plan	In uitvoering					
23	RIF project Leiden	Ben		Vorbereiden aanvraag samen met Generade, ROC en HS		indienen	Start		
24	Exploratorium Leiden	Annette							
25	Zomerschool Vluchtelingen	Annette		Workshops voor de Wijde Wereld					

Aanvulling op het beleidsplan d.d. mei 2016

Technolab is in 6 jaar uitgegroeid tot een gemeenschap die continu aan het leren is, bruisend van energie & initiatieven, waar mensen zich ontwikkelen, aan hun talenten werken en elkaar verder helpen.

Met meer dan 18.000 deelnemers per jaar en continu ruim 50 stagiairs in opleiding werken we aan Talenten Ontwikkelen. We zijn in 6 jaar tijd snel gegroeid. Leren door te creëren staat bij ons centraal. Wij doen het gewoon.

En we staan nog maar aan het begin.

Technolab is een bijzonder onderdeel van het onderwijs in de regio Leiden. Leerkrachten & docenten komen bij ons inspiratie opdoen en werken mee aan de ontwikkeling van de programma's. Andere organisaties en bedrijven verbinden zich via Technolab met het onderwijs in de regio Leiden, waarbij hun medewerkers een actieve rol spelen. Technolab brengt een leven lang leren in de praktijk, elke dag.

De komende jaren groeien we vooral in het steeds beter doen waar we al goed in zijn: goede begeleiding van stagiairs en inspirerende workshops en activiteiten creëren. Daarbij zullen we in omvang ongeveer in hetzelfde tempo blijven groeien, naar ruim 50.000 deelnemers per jaar en meer dan 100 stagiairs tegelijk in opleiding.

De laatste maanden is duidelijk geworden dat onze eerdere ramingen voor de komende periode te voorzichtig waren. Technolab wordt steeds vaker gevraagd om een bijdrage te leveren aan projecten waar ook financiering voor is. Met het realiseren van onze doelen voor 2016 liggen we ruim voor op schema en daarbij zijn we nog meerdere extra projecten gestart.

Dit is aanleiding om te investeren in het versterken van de interne organisatie (bestuursvergadering 25 mei 2016) en het bijstellen van de begroting voor de komende jaren. Onderstaande begroting is een voorlopige aanpassing op basis van de nieuwe raming in mei 2016:

	2016	2017	2018	2019
Kosten (alle bedragen in k€)				
Exploitatie Technolab	290	290	290	290
Technolab Duurzaam Mobiel	95	70	70	70
Extra projecten, o.a. Maakbus	100	140	240	340
Totaal	485	500	600	700
Dekking (alle bedragen in k€)				
Vrienden van Technolab	255	270	370	470
Fonds 1818	40			
Gemeente Leiden (in aanvraag)	40	(40)	(40)	(40)
Duurzaam Leiden	50			
Diverse partners, o.a. musea	100	190	190	190
Totaal	485	500	600	700